

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2000-2001

7 maart 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in EU-comités

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de uitvoer van Vlaamse varkens- en kippenmest naar het Oostblok

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de eventuele invoering van een overgangstermijn voor het vrij verkeer van werknemers bij de uitbreiding van de Europese Unie

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over Vlaamse noodhulp voor de hongersnood in Burundi

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Woensdag 7 maart 2001

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.07 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in EU-comités

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Grembergen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in EU-comités.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, de wijze waarop onze deelstaten binnen de grondwettelijke mogelijkheden kunnen optreden op het buitenlandse forum is uitzonderlijk en kent geen gelijke binnen de EU. Er bestaat immers geen hiërarchie tussen de federale en de deelstaatbevoegdheden, en op zijn bevoegdheidsterreinen voert Vlaanderen in principe een onafhankelijke buitenlandse politiek. Ik denk dat dit het probleem is van de EU.

Wat buitenlandse politiek betreft, is dit in feite een confederale veeleer dan een federale situatie. Andere landen evolueren naar federale staten. Duitsland, Italië en Spanje zijn dit al. Bij de Franse situatie hebben we veel bedenkingen. Groot-Brittannië wordt in zekere zin een federaal land. Wij bevinden ons in een mengvorm. Die confederale situatie is uniek. Wanneer er besprekingen waren in het kader van de EU-comitologie, participeerden

de deelstaten rechtstreeks. Ze konden afspraken maken en besprekingen voeren met de vertegenwoordigers van de andere deelstaat, maar ze waren rechtstreekse betrokkenen. Dat werkte, zij het misschien niet altijd, optimaal. Er waren en zijn discussies, en waarom niet ? Maar voor ons was dit een behoorlijke situatie.

Nu is er een nieuwe EU-regelgeving, die gebaseerd zou zijn op het besluit 1999/468/EG van de Raad, gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU van 6 februari 2001. Daarbij is er sprake van een beperking van de vertegenwoordiging tot één vertegenwoordiger per lidstaat. U begrijpt dat ik de logica daarvan niet begrijp, gezien onze confederale mogelijkheid om voor onze bevoegdheden een eigen buitenlandse politiek te voeren. Het is dus belangrijk te weten in welke context dit moet worden begrepen. Wat is de betekenis hiervan ? Voor mij, voor u, mijnheer de minister-president, en wellicht voor ons allen zou het onaanvaardbaar zijn mocht dit betekenen dat er sluipend opnieuw een hiërarchie wordt ingevoerd in verband met onze bevoegdheden en ons optreden op Europees vlak, waarbij alles terug naar het Belgische niveau wordt geordend.

Vandaar mijn vragen. Welke afstemming heeft er over dit ontwerp van besluit plaatsgevonden tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale overheid ? Hoe is die afstemming verlopen ? Welk standpunt en stemgedrag heeft België aangenomen in de Raad bij deze discussie ? Of is dit, zoals wel eens gebeurt, zijdelings binnengeslopen ? Denken we in dit verband maar aan de houding van Nederland in de zaak van het Merkenbureau. Heeft België bilateraal van de Europese Commissie de verzekering gekregen dat, bij wijze van algemene regel, voor alle betrokken comités de praktijk zal worden voortgezet dat alle bevoegde deelstaten vertegenwoordigd kunnen blijven ? Het kan zijn dat die nieuwe regel bestaat, maar dat we in de

Van Grembergen

praktijk alle mogelijkheden kunnen behouden die onze Grondwet ons geeft.

Gaat de Vlaamse regering, overeenkomstig artikel 81, paragraaf 7 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen het initiatief nemen tot een beroep van België bij het Hof van Justitie te Luxemburg tegen dit besluit ? Dit is natuurlijk een ultiem middel, te gebruiken indien er een evolutie bestaat die tegengesteld is aan de interne evolutie op verschillende vlakken in dit land.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, vooraf wil ik een en ander verduidelijken voor de heer Van Grembergen. Ik meen immers dat zijn vraag een misvatting bevat over de interpretatie van het statuut van het besluit dat hij vernoemde. Het standaardreglement van orde van de EU-comités, dat inderdaad op 6 februari 2000 werd gepubliceerd in het Publicatieblad, is geen besluit van de Raad. De heer Van Grembergen ging daar vanuit in zijn vraag. Het is een besluit dat unilateraal is aangenomen door de Commissie. Het besluit komt neer op een modelreglement dat bij de oprichting van nieuwe comités als leidraad kan worden gebruikt, niet meer, niet minder. Het zal aan ieder comité zelf toekomen om het reglement van orde aan te nemen dat het beste is afgestemd op het specifieke karakter van het betrokken comité. We mogen dat standaardreglement dus niet verwarren met het besluit waarnaar de vraagsteller ook verwijst, namelijk 1999/469/EG. Dat besluit legt de voorwaarden vast voor de uitvoering van de uitvoeringsbevoegdheden die aan de commissie zijn verleend. Dat "comitologiebesluit" vormt de basis van de oprichtingsbesluiten van de diverse comités. In tegenstelling tot het standaardreglement is dat besluit wel aangenomen door de Raad.

Terzake vonden onderhandelingen plaats in een ad-hoc-Vriendengroep van het Voorzitterschap in het kader van de Raad Algemene Zaken. Het basisbesluit zelf bevat geen bepalingen omtrent het quorum van de vertegenwoordiging van elke lidstaat. Ik zal niet zeggen dat u zich ten onrechte zorgen maakt, maar in het ene geval gaat het om een commissiebesluit, in het andere om een raadsbesluit, met een belangrijk verschil inzake de procedure van totstandkoming.

Over het standaardreglement van orde is dus niet onderhandeld in de Raad. Wel heeft de Commissie tijdens de onderhandelingen aan de Vriendengroep van het Voorzitterschap een model van reglement van orde voorgesteld. Dit heeft echter geen verplichtend karakter. In het ontwerp was het aantal zitjes per delegatie overigens niet ingevuld. De Commissie heeft toen wel opgemerkt dat ze zich niet in de plaats wilde stellen van de lidstaten bij de bepaling van de samenstelling van de delegaties, maar dat ze wel de door haar terugbetaalde vertegenwoordiging tot één persoon wou beperken om de reiskosten in de hand te houden. Ik kom nog terug op die kosten, maar het is daar waar het spreekwoordelijke kalf min of meer gebonden ligt.

Het standaardreglement vervangt dus niet de bestaande reglementen van orde. Zolang in een bestaand comité het eigen reglement niet wordt gewijzigd verandert er niets aan de bestaande situatie van de delegatie, die dus uit meer dan één lid zal blijven bestaan. De afzonderlijke reglementen van orde zijn bepalend voor de samenstelling van elk comité, en dus ook van elke delegatie.

Het standaardreglement is dus in eerste instantie slechts relevant voor nieuw op te richten comités. Ik verwijs naar het E-contentcomité. Momenteel wordt via de P11-vergaderingen bepaald wie namens de deelstaten zal zetelen in dat comité, naast de federale vertegenwoordiger. Maar ook voor deze nieuwe comités moet er een apart reglement van inwendige orde worden goedgekeurd. Het standaardreglement blijft een leidraad. Dat houdt uiteraard een gevaar in. Misschien zal de Commissie proberen om druk uit te oefenen zodat het wordt overgenomen. We mogen verwachten dat de Commissie dat ook zal doen voor de bestaande comités, naar aanleiding van een nieuw programma. Ik ben dus blij met deze vraag. Waakzaamheid is echt wel geboden.

Zonder afbreuk te doen aan het principe is het toch wel eens belangrijk om na te gaan wat de concrete gevolgen zijn indien de lidstaten wel de kosten zouden moeten dragen voor een tweede zitje in dat comité. Mijn administratie zal nagaan of de comités met gemengde bevoegdheden en de comités waar de gemeenschappen of gewesten elk een zitje hebben hoofdzakelijk in Brussel vergaderen of in het buitenland. Het lijkt me nuttig om daarvan een inventaris op te stellen.

Ik kom tot mijn antwoorden op uw concrete vragen. De Vlaamse Gemeenschap maakt deel uit van de Belgische delegatie in de Vriendengroep. Dat heeft een automatische afstemming op elkaar van

Dewael

de standpunten verzekerd. Er zijn ook nog de P11-coördinatievergaderingen, waar Vlaanderen bij betrokken is. Inzake de vertegenwoordiging zoals voorgesteld in artikel 6 van het model van reglement van orde heeft de Belgische delegatie in de Vriendengroep bij de Commissie aandacht gevraagd voor het aantal vertegenwoordigers per delegatie. De delegatie heeft ook bepleit dat het aan de lidstaat – of de confederatie, om uw termen te gebruiken – zelf toekomt om te bepalen wie deel kan uitmaken van de delegatie. Ik heb dit nagevraagd : we werden terzake gesteund door de Duitsers en de Oostenrijkers. Dat zal u niet verbazen. De Commissie heeft aan de Belgische delegatie de garantie gegeven dat de lidstaten de vrijheid behouden om hun delegaties samen te stellen. Dus het is niet Europa die ze samenstelt. Volgens de verklaringen van de Commissie is het haar slechts te doen om het beperken van de terugbetaling van de reiskosten tot één lid per delegatie. Daar de kredieten beperkt zijn, moet de Commissie proberen die kosten in de hand te houden. We moeten dus nu die inventaris afwachten. Het lijkt me echter nuttig dat wij, ook van hieruit, signalen geven dat we bekommerd zijn om deze materie.

Ten slotte is een beroep bij het Hof van Justitie voorlopig niet aan de orde, aangezien we de federale overheid geen verwijten kunnen maken en we als lidstaat de mogelijkheid behouden om onze eigen zaken in te vullen zoals we dit zelf overeenkomen. Mochten er problemen ontstaan, dan is uw suggestie een mogelijke oplossing. We houden deze achter de hand.

De heer Paul Van Grembergen : Ik dank de minister-president voor zijn zorgvuldig antwoord op mijn punctuele vragen. Ik blijf pleiten voor een aangehouden waakzaamheid. De andere landen van de Europese Unie handelen soms wel federaal, maar wij hebben specifieke bevoegdheden gezien de uitzonderlijke wijze waarop we op buitenlands vlak kunnen optreden. Dit is uniek binnen de Europese Unie. Dit mag niet verloren gaan ; we hebben er in het verleden een voldoende hoge prijs voor betaald.

Als straks Buitenlandse Handel, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking binnen ons bevoegdheidsdomein vallen, zal dit binnen de Europese Unie belangrijke discussies uitlokken. Op dat moment willen wij rechtstreeks aanwezig zijn en niet meer in een hiërarchisch verband met de federale overheid staan. Ik heb mijn vraag mede vanuit dit oogpunt gesteld. We zullen dit dossier opvolgen en

hopen dat de minister-president ons op de hoogte houdt van elke verdere ontwikkeling.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de uitvoer van Vlaamse varkens- en kippenmest naar het Oostblok

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Looy tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de uitvoer van Vlaamse varkens- en kippenmest naar het Oostblok. De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de minister-president, collega's, in januari raakte via de pers bekend dat Hongarije Vlaams kippen- en varkensmest wou afnemen. Rundermest was omwille van de BSE-crisis uitgesloten. Het betreft de droge mest die na een aantal bewerkingen overblijft. Zo blijft van een ton varkensmest nog 10 kilogram droge meststof over. Deze stof zou worden geëxporteerd. Het persbericht sprak zelfs over duizend ton voor dit jaar.

Tegen 2003, wanneer de nitraatrichtlijn op zijn eindpunt loopt, zou het om 5.000 ton fosfaat gaan, zowat eenvierde van het mestoverschot. De kostprijs zou 600 frank per ton ruwe varkensmest bedragen. Dit werd ter plaatse onderhandeld door een Vlaams onafhankelijk landbouwdeskundige die op 4 februari te Boedapest een principieel akkoord kon bereiken. Deze persoon had dit bericht zelf aan Belga meegedeeld.

Het Hongaars consulaat heeft daags nadat dit in de pers verscheen verscheidene administraties en landbouworganisaties opgebeld om te vragen waarover het precies ging. In Hongarije wist men blijkbaar van niets.

Op 6 februari, twee dagen later, na een discussie over BSE in de commissie Landbouw, werd minister Dua hierover ondervraagd. Zij wist wel dat deze persoon in het buitenland naar exportmogelijkheden zocht, maar had daar verder niets mee te maken.

Van Looy

Een dag later gaf de Mestbank Herentals een persconferentie, waarin een gedeelte van de toespraak van de betrokken landbouwdeskundige werd overgenomen. Nu werd niet of nauwelijks over Hongarije gesproken, maar over Letland. Letse bedrijven zouden potgrond naar België uitvoeren en droge mest mee terug nemen. De man verklaarde opnieuw dat hij in opdracht van de Vlaamse regering werkte.

Wie gaf opdracht aan deze landbouwdeskundige om in de voormalige Oostbloklanden op zoek te gaan naar mestafzet? Was er een afspraak met de federale minister van Landbouw? De federale minister zal immers de certificaten voor de export moeten afleveren. Waaruit bestond deze opdracht precies? Welke middelen had hij ter beschikking? Wat is de kostprijs? Het gaat namelijk over de verwerking van het mest, het transport naar de haven van Antwerpen en vandaar naar Hongarije of Letland, en tot slot de distributie ter plaatse. Als een product exportklaar is, moet het voldoen aan de zogenaamde bezemrichtlijn of op hygiënisch vlak voldoende punten scoren om in Europa te circuleren. De vraag rijst dan of dit product niet net zo goed in Frankrijk kan worden afgezet. Is de kostprijs dan niet veel lager? Waarom wordt het zo ver gezocht?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik ging ervan uit dat het om een privé-initiatief ging. Nu blijkt dat de Vlaamse regering hier iets mee te maken heeft. Minister Dua heeft duidelijk gesteld hier niet van op de hoogte te zijn. Er lijkt een concurrentieslag bezig te zijn, want er zouden ook projecten op stapel staan in Oekraïne.

Welke rol speelt de Vlaamse regering hierin? Mijns inziens is hier een vermenging van overheids- en privé-belangen ontstaan.

De voorzitter : Minister-president Patrick Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik begrijp dat de heer Van Looy mij deze vraag stelt als een vorm van beroep nadat hij de minister van Landbouw hier heeft over aangesproken. Er is immers gebleken dat de betrokkene de indruk geeft op te treden namens de Vlaamse overheid. Ik baseer me op de informatie die ik heb ingewonnen.

Het zou om een evaluatierapport gaan dat werd opgesteld door de heer Busschaert met als titel 'Stand van zaken export eindproducten mestverwerking in Hongarije.' De heer Busschaert heeft de afzetmogelijkheden onderzocht van verwerkte dierlijke mest. Hij heeft bij het opstellen van dit rapport gehandeld in opdracht van verschillende initiatiefnemers inzake mestverwerking, eerst op verzoek van de NV GEMA. Dit bedrijf is van Duitse oorsprong. En later ook op vraag van de VEVA, de Vlaamse Vereniging van Varkenshouders. Het gaat dus om verwerkingsplichtige bedrijven die baat kunnen vinden bij zulk onderzoek. Ik benadruk het privé-karakter ervan. De heer Busschaert treedt op als consultant, maar niet in opdracht van de Vlaamse overheid. Er zijn dus zeker geen overheidsmiddelen ter beschikking gesteld.

De heer Busschaert heeft deze studie op 20 februari aan het kabinet van minister Dua overhandigd. De minister kan in dit verband om meer inlichtingen worden gevraagd.

Andere landen zoals Frankrijk werden reeds door de privé-sector geprospecteerd. De aanvaarding blijkt daar niet groot genoeg te zijn. Niets belet de privé-sector de haalbaarheid voor export naar andere landen te onderzoeken. Nederland onderneemt zeer frequent gelijkaardige initiatieven.

Ik besluit. Volgens mijn informatie gaat het hier om een privé-initiatief. Het rapport ligt bij het kabinet van minister Dua. Zij is ook bevoegd en aanspreekbaar voor meer informatie. Dit initiatief heeft Frankrijk zonder veel succes ook als mogelijk exportland onderzocht. Hongarije biedt een aantal mogelijkheden, maar de Vlaamse regering is in deze aangelegenheid geen betrokken partij.

De heer Jef Van Looy : Ik dank de minister-president. Het is evident dat wij niet tegen mestexport zijn. Elke mogelijkheid heten wij welkom. Mijn bezorgdheid betreft de verwachtingen die worden gecreëerd, zoals bijvoorbeeld twee jaar geleden toen een tanker met ruwe varkensmest zou vertrekken naar Vietnam en er verder niets gebeurde. Dit zijn funeste berichten voor de sector die zich bezig houdt met mestverwerking. Het gaat immers om veel geld. Onderhandelingen en financieringen worden uitgesteld en men wacht af.

De Vlaamse regering moet duidelijkheid scheppen in dit dossier en laten weten welke mogelijkheden er zijn. Er moet voor 2003 nog veel gebeuren.

Minister-president Patrick Dewael : Ik wil nog verwijzen naar de onderzoeksopdracht die in het

Dewael

kader van het beleidsgericht onderzoek van 1999 aan de professoren Tollens en Matthys van de KUL werd gegeven. Zij hebben een algemene opdracht gekregen om de exportmogelijkheden naar de voormalige Oostbloklanden en Noord-Afrika te onderzoeken. Ik zal uw bezorgdheid aan minister Dua overmaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de eventuele invoering van een overgangstermijn voor het vrij verkeer van werknemers bij de uitbreiding van de Europese Unie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Overmeire tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de eventuele invoering van een overgangstermijn voor het vrij verkeer van werknemers bij de uitbreiding van de Europese Unie.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de minister-president, collega's, de Europese Unie staat voor een belangrijk moment, namelijk de uitbreiding met een dozijn nieuwe lidstaten die goed zijn voor ruim honderd miljoen mensen, waarvan een belangrijk aantal werknemers zijn.

Deze landen hebben een beduidend lagere levensstandaard dan West-Europa. We hopen dat hier spoedig verandering in zal komen. De werknemers zijn wel vrij hooggeschoold. Dit is interessant voor onze economie. Door de toetreding van die landen dreigt de reeds bestaande migratiedruk in belangrijke mate toe te nemen.

Een week na het indienen van mijn vraag om uitleg werd het standpunt bekendgemaakt van het VEV, dat vond dat de beperkingen inzake immigratie versoepeld moesten worden. Er zou immers in bepaalde sectoren behoefte zijn aan nieuwe mensen, niet alleen hooggeschoold personeel, maar bijvoor-

beeld ook lassers en personeel voor de transportsector. Die zouden onder andere in Oost-Europa te vinden zijn. Minister Landuyt vond dat geen goed idee, en oordeelde dat eerst de bestaande arbeidsreserve in Vlaanderen, nog steeds goed voor 163.000 mensen, moet worden aangesproken.

In elk geval is de problematiek aan de orde van de dag. De Duitse bondskanselier Schröder heeft ervoor gepleit om te voorzien in een overgangstermijn van zeven jaar. Zo'n overgangsregeling was ook al van toepassing bij de toetreding van Spanje en Portugal tot de Europese Unie.

Mijnheer de minister-president, is er een studie gemaakt van de impact van het openzetten van de grenzen met Oost-Europa, met zijn 100 miljoen inwoners, voor een vrij verkeer van werknemers ? Wat zijn de verwachtingen en hoe denkt men dat het in de komende tien tot twintig jaar zal evolueren ?

Hoever staat het met de afspraken met de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie ? Wordt er voorzien in een algemene overgangsregeling, of in een regeling per land of per sector ? Moet daarover nog onderhandeld worden, of is er helemaal nog geen sprake van ? Wat is de houding van de Vlaamse en Belgische regeringen in dit dossier ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een complexe problematiek. Voor een algemeen beeld van de mogelijke gevolgen van de uitbreiding van de Unie op de werkgelegenheid daarbinnen kunnen we vooralsnog een beroep doen op een studie van de Europese Commissie van vorig jaar. Er zijn ook Duitse studies, en er is een studie van het Brits departement voor Onderwijs en Werkgelegenheid. Binnenkort zal de Commissie ook een nieuw document publiceren met een verfijning van de eerdere bevindingen.

Volgens deze studies moet de kwantitatieve omvang van de te verwachten migratiegolf na de toetreding van de kandidaat-lidstaten worden gerelativeerd. De Europese Commissie schat de toevloed van migranten uit die regio gedurende de eerste tien jaar na de toetreding op ongeveer 335.000 personen per jaar. Een derde daarvan zou werkzoekend zijn. Daarna zou het aantal terugvallen tot 150.000 personen per jaar, om pas tien jaar later opnieuw toe te nemen.

De rapporten wijzen er ook op dat de grootste impact van de migratie beperkt zal blijven tot de grensgebieden van Duitsland en Oostenrijk. Ze

Dewael

zullen dus geen al te grote verschuivingen veroorzaken op de arbeidsmarkt van de Unie. De economie en de handels- en kapitaalstromen van de betrokken landen zijn daarvoor te klein.

Nog andere factoren dragen bij tot de prognose van een beperkte migratie. Dé kanshebbers voor de eerste toetredingsgolf zijn Tsjechië en Hongarije. Die landen kennen op dit ogenblik een vrij hoge arbeidsparticipatie van respectievelijk 75 en 68 percent. Daardoor is de drang naar emigratie wellicht beperkt. In het bijzonder de werkloosheidsgraad van de hooggeschoolden tussen 25 en 29 jaar is zeer laag, aangezien – westerse – bedrijven al intensief uit deze doelgroep rekruteren. Bovendien neutraliseren diverse economische, sociale en culturele drempels in hoge mate het effect van de aantrekkingskracht van de loonverschillen die in de eerste fase misschien de hoofdreken van migratie zou kunnen zijn.

Op termijn zou de toetreding juist moeten leiden tot een economische groei en een inhaalbeweging van de lonen in Centraal- en Oost-Europa. U merkte terecht op dat het belangrijk is dat de toetredende landen niet alle vaklieden verliezen, willen ze een kans maken om aan te sluiten bij het West-Europese welvaartspeil. Dat is de kritiek die men kan geven op het standpunt van het VEV, al was dat dan wat genuanceerder. Als we met succes het welvaartspeil in die landen willen opkrikken, dan is het aberrant voortdurend te pogen de intelligentsia daar weg te halen.

In de loop van deze maand verwachten we de resultaten van een studie van het Planbureau over de gevolgen van de uitbreiding van de Unie voor de werkgelegenheid in België en in Vlaanderen. Ik wil u daar graag verder van op de hoogte houden, maar naar verluidt, valt alvast te verwachten dat uit deze studie vergelijkbare conclusies worden getrokken. Toch wil ik u al enkele prognoses voor Vlaanderen geven.

De administratie Werkgelegenheid verwacht dat de Vlaamse beroepsbevolking ondanks de demografische evolutie tussen 2000 en 2010 nog zal toenemen, omwille van de verdere toename van de participatie van vrouwen en ouderen. De daaropvolgende decennia zou dat effect echter ruimschoots teniet worden gedaan. De beroepsbevolking zou tussen 2010 en 2020 dalen met naar schatting 103.000 personen, en tussen 2020 en 2030 met 146.000 personen.

Inzake de algemene problematiek van spanning op de arbeidsmarkt, opteert de Vlaamse regering ervoor om door middel van intensieve trajectbegeleiding eerst de onderbenutte arbeidsreserve onder vrouwen, allochtonen, ouderen, personen met een handicap, laaggeschoolden, enzovoort, naar de arbeidsmarkt te loodsen en erin te integreren. Ook het Vlaams bedrijfsleven moet daarbij zijn verantwoordelijkheid opnemen.

U vroeg of er op dit ogenblik plannen zijn voor het instellen van een overgangstermijn. De bezorgdheid omtrent migratiestromen werd al geformuleerd bij eerdere toetredingen, bijvoorbeeld van Spanje en Portugal. Om problemen te vermijden is na de toetreding van die landen in 1985 voorzien in een overgangperiode van zeven jaar voor het vrij verkeer van werknemers. Maar ook toen leek die vrees grotendeels ongegrond. Het gaat nu echter om een veel meer kandidaat-migranten. Als alle twaalf de kandidaat-lidstaten daadwerkelijk tot de Unie toetreden, dan neemt de bevolking met een kwart toe. Bovendien is de welvaarts kloof tussen de huidige lidstaten en de kandidaat-lidstaten veel groter dan in 1985.

Met betrekking tot het Duitse voorstel om een overgangperiode van zeven jaar in te stellen, kunnen we beter wachten op de resultaten van de onderhandelingen die op dit ogenblik aan de gang zijn. De lidstaten verschillen hierover immers grondig van mening. Ook de kandidaat-lidstaten staan er nogal negatief tegenover. De Europese Commissie zou een flexibel stelsel overwegen met overgangperiodes per land en per sector, zodat rekening kan worden gehouden met specifieke situaties in de lidstaten en in de kandidaat-lidstaten. Dat maakt op dit ogenblik echter nog voorwerp uit van een grondige studie.

Zelf plegen we overleg met de federale overheid en de andere deelstaten. Ons standpunt zal in dat comité worden bepaald. Een ad-hoc comité P11 komt morgen bijeen. Ik zal u op de hoogte houden van de evolutie terzake.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat we een exemplaar van de studie van het Planbureau zullen ontvangen. Het lijkt me vreemd dat de huidige lidstaten nog niet tot een consensus gekomen zijn. In dit stadium is het bijzonder moeilijk om alsnog een overgangperiode in te voeren, vermits dat bij consensus zou moeten gebeuren. Er

Van Overmeire

zal dus van een overgangsperiode niet veel meer in huis komen.

Minister-president Patrick Dewael : De toetredingsonderhandelingen zijn nog aan de gang. Het lijkt me verstandig de resultaten daarvan af te wachten. Wel kunnen we onze mening op punt stellen aan de hand van studies. Ik zal u dus verder op de hoogte houden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over Vlaamse noodhulp voor de hongersnood in Burundi

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over Vlaamse noodhulp voor de hongersnood in Burundi.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik hoef u de moeilijkheden in Centraal-Afrika, en meer bepaald in de regio van de grote meren, niet meer te schetsen. In Congo, Rwanda, Burundi en nog enkele andere landen is de toestand op humanitair vlak werkelijk dramatisch. Ik vraag vandaag speciaal uw aandacht voor de situatie in Burundi, waar sinds 1993 een burgeroorlog tussen Tutsi's en Hutu's woedt.

De moeilijkheden zijn begonnen na de moord op de eerste democratisch verkozen president Ndaye. Vorig jaar werd een vredesakkoord bereikt onder impuls van de heer Mandela, die als bemiddelaar optrad. Vorige week moesten die akkoorden in de praktijk worden omgezet met de aanstelling van een overgangspresident voor de volgende drie jaar tot de eerste democratische verkiezingen en met de ondertekening van een staakt-het-vuren. Uiteindelijk is dat mislukt. De situatie is sinds vorige week opnieuw geëscaleerd. Onder andere in de

hoofdstad Bujumbura gingen 100.000 mensen op de vlucht.

Naast deze politieke moeilijkheden, die al jaren duren, niet alleen in Burundi, maar ook in Congo, Rwanda, enzovoort, en het militair geweld, worden in het noorden en noordoosten van het land ook nog honderdduizenden Burundezers bedreigd door hongersnood als gevolg van de extreme droogte en van een malaria-epidemie die vorig jaar is uitgebroken.

Het Wereldvoedselprogramma trok twee weken geleden aan de alarmbel. Het agentschap waarschuwt ervoor dat het probleem met de dag schrijnender wordt, en dat er dringend moet worden opgetreden om een nieuwe humanitaire tragedie in het gebied van de grote meren te voorkomen. Het WVP zegt dat de voedselhulp aan Burundi dringend moet worden verhoogd. Het rekent op een substantiële bijdrage van de internationale gemeenschap. Ook talrijke NGO's wijzen op de ernst van de situatie. Onder hen Artsen Zonder Grenzen, dat al geruime tijd in het noordoosten van Burundi voedselcentra heeft opgezet. Volgens een studie van AZG is de bevolking voor 75 percent ondervoed. De heer Moreels, gewezen staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, vergeleek de situatie zelfs met die van midden de jaren tachtig in Ethiopië. Als gezant van de Belgische regering voor humanitaire zaken vergezelde Moreels vorige week staatssecretaris Boutmans tijdens diens eerste bezoek aan Burundi.

Minister-president Dewael, is de toestand in Burundi ter sprake gekomen in de Vlaamse regering ? Is de Vlaamse regering bereid tot noodhulp ?

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de minister-president, wordt er overleg gevoerd tussen de Vlaamse en de federale regering over het toekennen van noodhulp ? Het zou alleszins niet slecht zijn de inspanningen op elkaar af te stemmen. In Vlaanderen wordt voor noodhulp gewerkt met NGO's. Ze krijgen een bepaald bedrag dat volgens een aantal criteria moet worden besteed. Overigens moeten we de verhouding in het oog houden tussen noodhulp en structurele hulp. De laatste tien jaar verglijdt men steeds meer van structurele hulp in noodhulp. Dat is een spijtige evolutie. Wordt daar door de overheid wel voldoende acht op geslagen ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Hostekint, ik deel uw bezorgdheid over de situatie in Burundi, die een gevolg is van de burgeroorlog daar, de aanhoudende droogte en het uitbreken van malaria. De hongersnood is zeer acuut. De secretaris-generaal van de VN waarschuwde vorige week voor een humanitaire ramp.

Ik heb dit onderwerp nog niet besproken in de Vlaamse regering. Voor er een beslissing kan worden genomen, moet overleg worden gepleegd met de federale overheid. Het is van het grootste belang dat we de initiatieven op elkaar afstemmen en dat ze elkaar aanvullen. Om de effectiviteit van de Vlaamse en de federale noodhulp te waarborgen, overlegt mijn kabinet sinds enige tijd met het kabinet van de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking en het DGIS telkens er een humanitaire crisis voorvalt. De bedoeling is dat de Vlaamse en de federale regering in dergelijke gevallen gezamenlijk optreden.

Dankzij dit overleg heb ik vernomen dat de federale regering 190 miljoen frank uittrekt voor noodhulp aan Burundi. 50 miljoen frank daarvan is bestemd voor het Wereldvoedselprogramma van de VN. Naar aanleiding van de donorconferentie in Parijs heeft de federale regering verder 1 miljard frank vrijgemaakt voor heropbouw en ontwikkeling in Burundi. De federale regering doet dus heel wat voor Burundi. Ze beschouwt Centraal-Afrika als een prioritair gebied.

De federale inspanningen zullen ongetwijfeld meespelen bij de beslissing van de Vlaamse regering over noodhulp aan Burundi. De volgende dagen zal er nog meer worden overlegd. Overigens ben ik niet bevoegd voor het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking, maar alleen voor de kredieten voor noodhulp. In de begroting van dit jaar is daarvoor voorzien in 75 miljoen frank. Mijnheer Ramon, het laatste deel van uw vraag lijkt mij daarom veeleer voor minister Anciaux bestemd.

De Vlaamse regering zal de volgende dagen een beslissing terzake nemen. Ik zal niet nalaten u daarvan op de hoogte te brengen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het eens met de heer Ramon : overleg is aangewezen bij het verstrekken van noodhulp. De initiatieven van de federale en de Vlaamse regering moeten elkaar aanvullen. De afgelopen maanden heeft de federale overheid inderdaad grote inspanningen ge-

daan voor Burundi. Mijns inziens belet dit niet dat Vlaanderen een aanvullende bijdrage doet. Vorige week meldden de Verenigde Naties dat de huidige middelen onvoldoende zijn en dat iedere frank zeer goed kan worden gebruikt.

De opmerking van de heer Ramon over het toenemende onevenwicht tussen nood- en structurele hulp is zeer pertinent. Structurele hulp moet op de eerste plaats komen.

Vlaanderen is niet vertegenwoordigd in Centraal-Afrika. De Vlaamse regering beschouwt dit gebied niet als prioritair. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Mijnheer de minister-president, u merkte ooit op dat Vlaanderen niet overal kan zijn en niet alle noden kan lenigen. Dat is natuurlijk waar.

Ik had dit antwoord verwacht. Er komt dus eerst overleg met de federale regering. Ik zou u echter erg dankbaar zijn als er van die 75 miljoen frank nog een aantal miljoenen kunnen worden vrijgemaakt om de strijd tegen de hongersnood in Burundi aan te gaan. In het verleden heeft de vorige Vlaamse regering ook een internationale taak van solidariteit vervuld.

Minister-president Patrick Dewael : Er is inderdaad nog wat ruimte op dat begrotingsartikel. Ik zal deze suggestie meenemen naar het overleg en de commissie informeren over de beslissing van de Vlaamse regering.

De heer Patrick Hostekint : U zegt dat u alleen bevoegd bent voor noodhulp en niet voor ontwikkelingssamenwerking. Wanneer we aan de bevoegde minister een vraag stellen over Centraal-Afrika, stelt hij steevast dat dit geen prioriteit is voor hem. In zijn beleidsnota zijn alle landen aangeduid waarop de inspanningen worden geconcentreerd. We hebben dus geen andere keuze dan de vraag aan u te stellen en eventueel middelen vrij te maken uit het fonds voor noodhulp.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister-president, we moeten erg voorzichtig zijn met een beleid van punctuele ingrepen via noodhulp. Er moet structurele ontwikkelingssamenwerking zijn. Ik weet dat dat hier bijna hopeloos is omdat dit een politieke problematiek is. Zolang er een burgeroorlog heerst, is het erg moeilijk om iets te bereiken met noodhulp. Veel specialisten stellen zelfs dat noodhulp de burgeroorlog verlengt. De machthebbers maken er gebruik van om de situatie in stand te houden. Er moet met de federale overheid

Laverge

worden bekeken hoe er rust en vrede kan worden gebracht. Dat is de beste manier om de bevolking een goede toekomst te brengen. We kunnen niet overal brandjes blijven blussen. De hele democratische wereld moet proberen vrede te brengen in Centraal-Afrika.

De heer Patrick Hostekint : In het geval van Burundi, Congo en Rwanda is er inderdaad een politiek probleem. U kunt echter niet ontkennen dat België een speciale historische verantwoordelijkheid draagt omdat dit voormalige kolonies zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.04 uur.*
